

Skibyen Sandnes?
Det neste blir vel sjøfartsbyen Røros.

Ikke-kommersiell matfestival?
DEBATT 2. DEL side 24

Regionale skillelinjer har erstattet klasseskiller.

Rogaland i kamp mot Oslo og Bergen

Rune Dahl Fitjar,
forsker, IFS

KOMMENTAR

KAMP: Året 2007 startet med et smell for rogalandspolitikerne. Alle rede et par uker før nyttår sprakk nyheten om at Statoil skulle fusjonere med Hydro, og på tvers av alle politiske partier kasket fylkets politikere seg inn i kampen for å beholde kontrollen over statsoljeselskapet i Stavanger.

Tradisjonelle partipolitiske hensyn var underordnet det regionalpolitiske målet om at Statoil måtte bli i byen, og det ga flere merkelige utslag. Frp og Høyre mente at regjeringen (det vil si staten) burde lagt sterkere føringer på hva ledelsen i Statoil og Hydro foretok seg.

Ap, SV og Sp gikk hardt ut mot sin egen regjering. Uavhengig av ideologisk ståsted og tradisjonell posisjon og opposisjonspolitisk kjempet rogalandspolitikerne en felles kamp for å få hovedkontoret og Statoils internasjonale avdeling til å bli i Stavanger.

REGIONAL SAK: Kampen for å beholde det sammensatte Statoil-Hydro's hovedkvarter i Stavanger er en av de mange regionale sakene hvor de politiske partiene i Rogaland har stått samlet mot sentrale myndigheter. (Foto: Pål Christensen)

ET LITE HALVÅR SENERE blusset den allerede betente saken om det nevrokirurgiske behandlingstilbudet ved Stavanger Universitetssjukehus opp igjen. Enda en gang hersket det bred enighet blant rogalandspolitikerne om at man måtte beholde et nevrokirurgitilbud i Stavanger. To styrevedtak i Helse Stavanger, fattet av to ulike styrer med bred politisk sammensetning, satte hardt mot hardt i kampen mot det mange rogalandinger oppfattet som et bergsdominert Helse Vest. Kort sagt har det hersket en nesten rørende enighet på tvers av alle politiske partier i Rogaland om de to viktigste sakene så langt i valgåret 2007.

Det stopper heller ikke der. Også i andre sentrale saker, fra bybane og dobbeltspor til forsvarshovedkvarter på Jættå, har politikerne stått samlet. Det er oss mot dem, Rogaland mot Oslo, Rogaland mot Bergen, som gjelder, og knapt et eneste lokalt spørsmål av betydning skiller de politiske partiene. Derimot er det i flere saker stulle motsetninger mellom rogalandspartiene og andre deler av de ulike partiorganisasjonene. Dermed ser vi et Rogaland Ap som er kritisk til sin egen regjering, eller et Rogaland Høyre som åpenlyst krangler med Hordaland Høyre i nevrokirurgisaken.

DEN POLITISKE UTVIKNINGEN i Rogaland kan sees i lys av en bredere

Det er oss mot dem, Rogaland mot Oslo, Rogaland mot Bergen, som gjelder, og knapt et eneste lokalt spørsmål av betydning skiller de politiske partiene.

styrking av de territorielle identitetene i Vest-Europa. Den franske statsviteren Yves Mény skriver at den nye regionalismen i Europa dreier seg om at velgerne i stadig større grad legger territoriale i stedet for funksjonelle identiteter til grunn for politiske standpunkt.

Sosial klasse betyr for eksempel ikke lenger like mye som det gjorde før. I Norge stemmer arbeiderklassen like gjerne Frp som Ap, mens middelklassens stemmer fordeler seg mellom Høyre og SV. Tradisjonelle, funksjonelle skillelinjer som klasse, tilhørighet har blitt mindre viktige, og de har til en viss grad blitt erstattet av nye skillelinjer, deriblant regional tilhørighet.

Både politikere og folk flest ser i større grad enn før regionen som en enhet, der befolkningsvelstand er avhengig av en framgangsrik regional økonomi. Etter hvert som det har blitt lettere å flytte både produksjon og arbeidskraft på tvers av landegrensene, har det blitt stadig viktigere for regioner å forstå som attraktive bolig- og investeringsområder.

I STEDET FOR A DISKUTERE hvordan verdiene skal fordeles mellom innbyggere i regionen, er man opptatt

av hvordan regionen skal klare seg best mulig i konkurransen med andre regioner om investeringer, arbeidskraft og offentlige bevilgninger. I et slikt perspektiv blir det viktig å stemme på et politisk parti som kjemper regionens sak.

Utviklingen i Rogaland passer godt inn i dette scenariet. For den politiske ledelsen i fylket har det vært et overordnet mål å styrke regionens posisjon i konkurransen om investeringer og arbeidskraft.

Institusjoner som Stavangerregionen Næringsutvikling og Innovasjon Rogaland er stiftet med dette som hensikt, men også Universitetet i Stavanger, kulturhovedstadsprosjektet og Matfylket Rogaland er ledd i den samme strategien.

Samtidig har regionen også styrket sin identitet blant folk flest. Det er for eksempel en klar utvikling i retning av økt bruk av dialekt i det offentlige rom, både muntlig, hvor dialekten har gjort sitt inntog i TV og radio, og skriftlig gjennom nye kommunikasjonsformer som e-mail og SMS. Det er antakelig heller ingen myte at mange rogalandinger har gått fra en umnskyldende gjør det någe? til en selvstikker va det någe?holdning til sitt eget hjemsted.

UTVIKLINGEN av den regionale identiteten er tydelig også i kvantitative studier. Analyser av ulike årganger av Aftenbladet viser for eksempel en klar økning over tid i andelen artikler som handler om Stavanger-regionen eller Rogaland som helhet. I 2000 handlet 10,8 prosent av artiklene i Aftenbladet om regionen, mot 5,6 prosent i 1960.

Dette vitner om at det i mellomtiden har foregått en regionsbyggingsprosess som har gitt folk flest et sterkere forhold til regionen og det regionale identitet på tvers av regionale identitet på tvers av norske fylker andyder også at rogalandinger i større grad enn det som er vanlig i de andre storbyregionene, identifiserer seg med eget fylke.

Dette vet også rogalandspolitikerne. Rogaland Ap, SV eller Sp vet at det ville ha vært politisk selvmord om de hadde støttet sin egen regjering framfor det regionale flertallet i Statoil/Hydro-saken. Likeledes ville det vært umulig for Rogaland Høyre og Frp å henvise til prinsippet om passiv statlig eierskap.

I kampen om stemmer må alle partier bevisse at de er villige til å kjempe regionens sak mot statsmakten i Oslo.

Stavanger Aftenblad arbeider etter Varsomplakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisinnlegg, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonen.

Pressens faglige utvalg (PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk presseforbund. Organet som har medlemmer fra presseorganisasjonene og fra allmenheten, behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål (trykt presse, radio og fjernsyn).

Adresse: Rådhusgt. 17,
Postboks 46, Sentrum 0101 Oslo.
Telefon 22 40 50 40,
Telefaks 22 40 50 55.
Epost: pfu@presse.no.

Aftenbladet betinger seg retten til å publisere i alle Aftenbladets mediekamaler, herunder å legge stoffet inn i et elektronisk arkiv, eller andre databaser som avisen samarbeider med. Uinntak fra dette må arkales skriftlig. Publiseringvilkårene gjelder for såvel honoreert som ikke honoreert stoff.